

DOTAZNÍK PRE SLOVÁKOV ŽIJÚCICH V ZAHRANIČÍ

Milí krajanovia,

obraciam sa na Vás s prosbou zapojiť sa do procesu tvorby novej „Konceptie štátnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na roky 2021 – 2025.“

Vypracovanie tejto konceptie je jednou z hlavných úloh Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí v roku 2020. Veľký dôraz pri príprave tohto dokumentu kladieme práve na názory, podnety a odporúčania našich krajanov, predstaviteľov ich organizácií a osobnosti krajanového života v zahraničí.

Z uvedeného dôvodu si Vás dovoľujem požiadať o spoluprácu a cenné rady, ktoré prispejú ku kvalite pripravovanej konceptie a zvýrazia jej prepojenosť s reálnymi, autentickými potrebami krajanových komunít, ktoré sú späté s uchovávaním a rozvojom národnej, kultúrnej a jazykovej identity Slovákov žijúcich v zahraničí.

Našou snahou je pripraviť modernú koncepciu, ktorá bude reflektovať dynamické zmeny v krajanovom prostredí v kontexte vývoja spoločensko-politických a ekonomických podmienok života slovenských komunít vrátane vecného zhodnotenia činnosti a spolupráce s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Dovoľujem si Vás preto, milí krajanovia, poprosiť o zodpovedný prístup a poskytnutie konkrétnych odpovedí (návrhy, odporúčania) na otázky nižšie uvedeného dotazníka. Verím, že čas na to vynaložený bude dobrou investíciou, ktorá prispeje ku skvalitneniu štátnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí.

Ďakujem za spoluprácu!

Mgr. Milan Ján Pilip
Predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí

ÚVODNÉ POKYNY

Dotazník je anonymný. Keďže sa výstupy z neho použijú na tvorbu novej koncepcie štátnej politiky voči Slovákom žijúcim v zahraničí a na jej realizáciu, prosíme Vás o dôslednosť a pravdivosť pri vyplňaní Vašich odpovedí. Čím lepšie údaje od Vás budeme mať, tým adresnejšie a lepšie budeme vedieť pomôcť slovenským komunitám po celom svete.

Tematické okruhy dotazníka:

- I. Počet Slovákov žijúcich vo vašej krajine
- II. Politické a zákonné podmienky zabezpečenia práv slovenskej národnej menšiny vo vašej krajine
- III. Krajania a ÚSZZ
- IV. Krajania a Slovensko
- V. Používanie slovenčiny a národné povedomie
- VI. Krajanský život
- VII. Médiá, TV, Internet
- VIII. Náboženstvo / cirkev
- IX. Štátna politika vlády vašej krajiny / koncepcia štátnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí
- X. Vaše vlastné myšlienky, návrhy, námety, odporúčania a pripomienky

Inštrukcie pre respondentov:

1. Zvolenú odpoveď zakrúžkujte. Kde si to povaha otázok vyžiada, zakrúžkujte aj viac odpovedí.
2. Písomné odpovede na otvorené otázky vpište do okienok.
3. Ak si želáte odpovedať alebo sa vyjadriť z iných uhlov pohľadu alebo v iných kontextoch ako tých, ktoré sú indikované v otázkach, urobte tak. Do dotazníka vsuňte nové listy, napíšte číslo otázky a odpoveď.
4. Ignorujte otázky, na ktoré neviete alebo nechcete odpovedať, resp. otázky, ktoré sa vás netýkajú.
5. V X. tematickom okruhu sa vyjadrite stručne v tematicky oddelených bodoch.

I. POČET SLOVÁKOV ŽIJÚCICH VO VAŠEJ KRAJINE

1. V ktorej krajine žijete?

Štát:

2. Koľko Slovákov žije v súčasnosti vo vašej krajine podľa oficiálnych štatistických údajov. Uved'te informačné zdroje.

Počet:

Informačný zdroj:

3. Uved'te váš odhad počtu Slovákov žijúcich vo vašej krajine:

--

4. Ak počet Slovákov žijúcich vo vašej krajine klesá, pokladáte tento proces za:

- a) Prirodzený
- b) Očakávaný
- c) Neočakávaný
- d) Znepokojujúci
- e) Alarmujúci

5. Ak vás znepokojuje klesajúci počet Slovákov vo vašej krajine, tak

- a) Znepokojuje len staršiu generáciu
- b) Znepokojuje aj mladšiu generáciu

6. Myslíte si, že klesajúci počet:

- a) Ohrozuje existenciu vašej komunity
- b) Neohrozuje existenciu vašej komunity

7. Charakterizujte mieru počtu Slovákov prichádzajúcich do vašej krajiny ako migrujúci pracovníci, resp. v rámci nových migračných vln za posledných 10 rokov:

- a) Vôbec sa nezvyšuje
- b) Zvyšuje sa mierne
- c) Znižuje sa mierne
- d) Zvyšuje sa výrazne
- e) Znižuje sa výrazne

II. POLITICKÉ A ZÁKONNÉ PODMIENKY ZABEZPEČENIA PRÁV PRÍSLUŠNÍKOV SLOVENSKEJ NÁRODNOSTNEJ MENŠINY VO VAŠEJ KRAJINE

8. Zhodnoťte na základe reálneho poznania úroveň zabezpečenia práv príslušníkov slovenskej národnostnej menšiny vo vašej krajine:

- a) Je na veľmi dobrej úrovni
- b) Je na dobrej úrovni
- c) Je na prijateľnej úrovni
- d) Je na slabej úrovni
- e) Nemáme reálnu predstavu

9. Majú Slováci žijúci vo vašej krajine záujem reprezentovať záujmy krajanov na úrovni obecných, regionálnych alebo najvyšších štátnych orgánov?

- a) Slabý až žiadny záujem
- b) Občasný záujem
- c) Veľký záujem
- d) Nevieme to zhodnotiť

10. Sú príslušníci slovenskej menšiny vo vašej krajine na základe volebného práva dostatočne a primerane k počtu Slovákov zastúpení

A. V obecnom zastupiteľstve

- a) Primerane
- b) Málo
- c) Nie sú

B. V regionálnom zastupiteľstve

- a) Primerane
- b) Málo
- c) Nie sú

C. V najvyšších orgánoch štátu

- a) Primerane
- b) Málo
- c) Nie sú

Menujte konkrétne osoby a inštitúcie:

11. Dodržiavajú sa vo vašej krajine, ak je členským štátom Európskej únie, ustanovenia Smernice Európskej rady 1977 o vzdelávaní detí migrujúcich pracovníkov?

- a) Dodržiavajú sa
- b) Dodržiavajú sa čiastočne
- c) Nedodržiavajú sa
- d) Nemám vedomosť
- e) Smernicu nepoznám

III. KRAJANIA A ÚSŽZ

12. Poznáte Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSŽZ) a jeho činnosť?

1. Áno, dobre poznám
2. Áno, poznám
3. Mám nejaké poznatky
4. Nepoznám

13. Obrátili ste sa už niekedy na ÚSŽZ?

- a) Raz
- b) Niekoľkokrát
- c) Často
- d) Nie

14. Plánujete sa v budúcnosti obrátiť na ÚSŽZ?

- a) Určite áno
- b) Skôr áno
- c) Neviem
- d) Skôr nie
- e) Určite nie

15. V akej veci sa plánujete obrátiť na ÚSŽZ?

- a) Žiadosť o osvedčenie
- b) Žiadosť o dotáciu
- c) Získanie informácií o činnosti Slovákov v zahraničí
- d) Získanie informácií o Slovensku
- e) Iné - uveďte:

16. Ktorú činnosť ÚSŽZ pravidelne využívate?

- a) Poskytovanie dotácií
- b) Vydávanie Osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí
- c) Účasť na podujatiach organizovaných ÚSŽZ
- d) Sledovanie webovej stránky ÚSŽZ
- e) Iné – uveďte:

17. Odkiaľ čerpáte informácie o činnosti ÚSŽZ?

- a) Z webovej stránky ÚSŽZ
- b) Z Facebookovej stránky ÚSŽZ
- c) Z Instagramového profilu ÚSŽZ
- d) Cez moju komunitu
- e) Cez zastupiteľské úrady
- f) Inak – uveďte:

18. Ako hodnotíte na základe vlastných skúseností a poznania komunikáciu ÚSŽZ smerom k Slovákom žijúcim v zahraničí?

- a) Výborná
- b) Veľmi dobrá
- c) Dobrá
- d) Uspokojivá
- e) Nedostatočná
- f) Neviem zhodnotiť

19. V čom by sa mala činnosť ÚSŽZ zlepšiť alebo zmeniť?

IV. KRAJANIA A SLOVENSKO

20. Zvažovali ste niekedy alebo zvažujete návrat na Slovensko?

- a) Áno
- b) Nie

21. Ak ste odpovedali áno, aká bola, alebo je Vaša motivácia?

- a) Práca
- b) Rodina
- c) Štúdium
- d) Sentiment
- e) Kvalita života
- f) Iné – uveďte:

22. Ak ste odpovedali nie, viete si predstaviť dôvod, kedy by ste návrat na Slovensko zväžili?

23. Poznáte osobne niekoho z Vašej komunity, kto zvažoval alebo zvažuje návrat na Slovensko?

- a) Áno
- b) Nie

24. Je podľa Vás Slovensko atraktívna krajina na život?

- a) Áno
- b) Nie
- c) Nezamýšľal(a) som sa nad tým

25. Existuje podľa Vás oblasť, v ktorej by ste mohli Slovensku pomôcť?

- a) Áno
- b) Nie

26. Ak ste odpovedali áno, akým spôsobom by ste vedeli byť prospešní?

--

27. Viete si predstaviť stráviť krátkodobý pobyt na Slovensku za účelom:

- a) Práce
- b) Výmeny know-how
- c) Nadobudnutia akademických alebo pracovných skúseností
- d) Iné – uveďte:

--

28. Uveďte výrazné osobnosti medzi Slovákmi vo vašej krajine v umeleckej, vedeckej, kultúrnej či inej oblasti, o ktorých sa na Slovensku nevie a malo by sa o nich vedieť:

Meno	Oblasť

29. Odporučte publikácie alebo hudobné nosiče od slovenských autorov žijúcich vo vašej krajine, ktoré by mali byť dostupné na Slovensku:

Autor	Dielo

V. POUŽÍVÁNIE SLOVENČINY A NÁRODNÉ POVEDOMIE

30. Odhadnite, v koľkých percentách rodín Slovákov žijúcich vo vašej krajine sa rozpráva po slovensky:

- a) Menej než 50 %
- b) Viac než 50 %

31. Ak viete odhadnúť podrobnejšie, uveďte:

- a) 10-30%
- b) 40-70%
- c) 80-100%

32. V ktorej generácii Slovákov žijúcich vo vašej krajine sa v rodinách najčastejšie rozpráva po slovensky?

- a) Starorodičovská
- b) Rodičovská
- c) Rodiny detí

33. Ak sa do niektorých rodín slovenčina prinavrátila, čo zohralo kľúčovú úlohu v takýchto prípadoch?

34. V ktorom prostredí rozprávajú deti a mládež po slovensky v najväčšej miere?

- a) V rodinách
- b) V bežnom živote medzi krajanmi
- c) V školách na hodinách slovenského jazyka

35. V čom vidíte hlavné príčiny stagnácie, resp. znižovania úrovne výučby slovenského jazyka na slovenských školách v krajinách strednej, južnej a východnej Európy?

- a) Nevyhovujúca úroveň škôl
- b) Nedostatok učiteľov slovenského jazyka
- c) Slabšie materiálne-technické vybavenie škôl
- d) Malý záujem rodičov o prihlasovanie detí do slovenských škôl
- e) Skrytá asimilačná politika v jednotlivých krajinách
- f) Iné dôvody – uveďte:

36. Aké sú hlavné príčiny neprihlasovania rodičmi detí do slovenských škôl, resp. na vyučovanie slovenského jazyka?

- a) Nezáujem detí
- b) Obavy o uplatnenie sa detí v živote
- c) Nízka úroveň výučby na škole
- d) Cestovanie (vzdialenosť) do školy
- e) Chýbajúca podpora zo strany spolkov
- f) Iné dôvody – uveďte:

37. Ak by rodičia mali možnosť prihlásiť deti na výučbu slovenčiny do víkendových škôl, vzdelávacích centier, krúžkov a podobne, mali by o to záujem?

- a) Určite by mnohí mali záujem
- b) Niektorí by mali záujem
- c) Málokto by mal záujem
- d) Nemali by záujem

38. Ktoré sú podľa vás najdôležitejšie oblasti pre podporu vzdelávania detí v slovenskom jazyku v krajinách západnej Európy a zámoria. Vyberte maximálne tri.

- a) Všestranná podpora vzdelávacích centier
- b) Zjednotenie obsahových a výkonových štandardov a prijatie ich ako záväzných pre všetky školy poskytujúce povinnú školskú dochádzku v zahraničí
- c) Akceptovanie osvedčenia vydávaného vzdelávacími centrami ako rovnocenného vysvedčenia na Slovensku
- d) Motivovanie detí k udržiavaniu záujmu o slovenčinu a Slovensko
- e) Prijatie relevantných zákonov na Slovensku uľahčujúcich vzdelávanie detí v slovenskom jazyku a pôsobenie pedagógov na slovenských školách v zahraničí
- f) V okienku uveďte iné, z vášho hľadiska prioritné oblasti:

VI. KRAJANSKÝ ŽIVOT

39. Charakterizujte vzťah krajanov k ich združeniam, spolkom či organizáciám

- A. Z hľadiska záujmu o členstvo:
- a) Veľký záujem
 - b) Slabý záujem
 - c) Žiadny záujem
- B. Z hľadiska záujmu o zastávanie funkcií:
- a) Veľký záujem
 - b) Slabý záujem
 - c) Žiadny záujem
- C. Z hľadiska záujmu aktívne sa zapájať do aktivít:
- a) Veľký záujem
 - b) Slabý záujem
 - c) Žiadny záujem

40. Charakterizujte účasť Slovákov žijúcich vo vašej krajine na podujatiach a aktivitách krajských spolkov a organizácií?

- A. Na úrovni obcí:
- a) Bohatá
 - b) Dostatočná
 - c) Minimálna
- B. Na regionálnej úrovni:
- a) Bohatá
 - b) Dostatočná
 - c) Minimálna
- C. Na celoštátnej úrovni:
- a) Bohatá
 - b) Dostatočná
 - c) Minimálna

41. Ktoré z foriem krajského života organizovaných krajskými spolkami a organizáciami patria u Slovákov žijúcich vo vašej krajine k najobľúbenejším, resp. najčastejšie navštevovaným? Zakrúžkujte aj viac odpovedí.

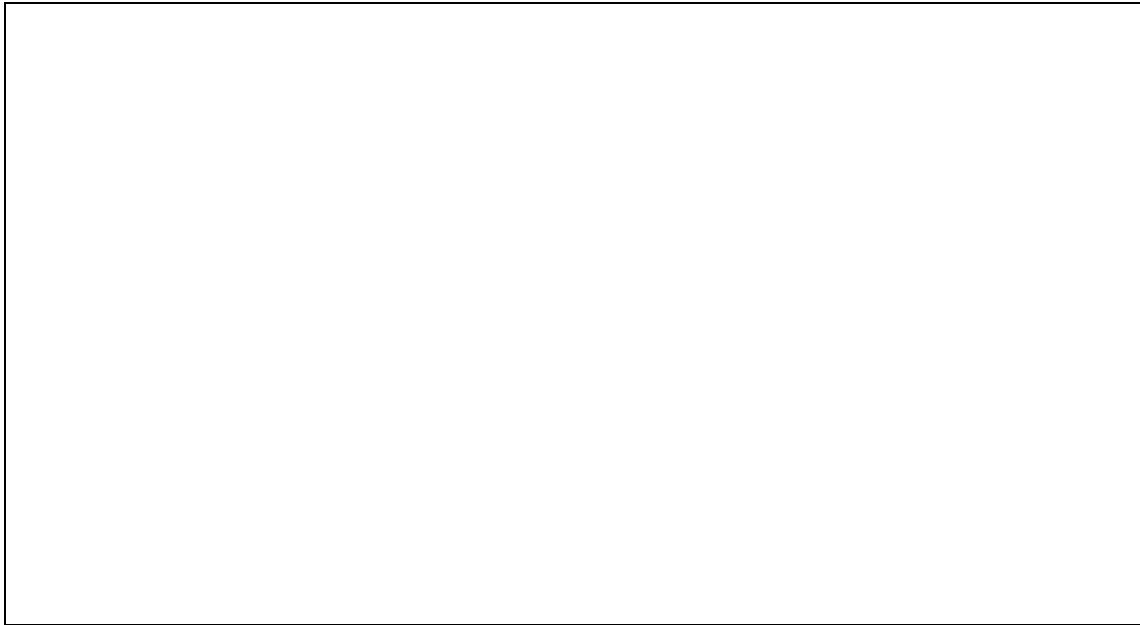
- a) Folklór a podujatia zamerané na ľudovú kultúru
- b) Divadlo
- c) Hudobné a spevácke podujatia
- d) Galérie, výstavy, múzea
- e) Knižnice, čítárne, literárne podujatia

- f) Krajanské stretnutia na pôde spolkov
- g) Sviatočné a výročné stretnutia
- h) Podujatia organizované cirkevnými organizáciami
- i) Iné – uveďte

42. Na ktorých podujatiach organizovaných krajanskými spolkami a organizáciami sa rada, a vo väčšom počte, zúčastňuje pravidelne aj mladá generácia Slovákov žijúcich vo vašej krajine?

43. Ktoré z foriem krajanského života vo vašej krajine pokladáte za najdôležitejšie z hľadiska podpory národného povedomia a používania slovenského jazyka?

44. Ktoré nové (moderné) formy krajského života sa objavujú popri tradičných formách krajského života? Uved'te príklady.

VII. MÉDIÁ, TV, INTERNET

45. Odhadnite, v koľkých domácnostiach pravidelne sledujú vysielanie slovenských televíznych staníc prostredníctvom satelitného vysielania?

- a) Vo viac než polovici rodín
- b) V menej než polovici rodín
- c) V málokterých rodinách
- d) Neviem odhadnúť

46. Je v rodinách záujem o rozhlasové vysielanie zo Slovenska?

- a) Áno
- b) Nie
- c) Neviem odhadnúť

47. Ak áno, odhadnite percento týchto rodín.

Odhadované %

48. Želali by ste si väčšiu dotačnú podporu zo strany ÚSŽZ na prevádzkovanie webových sídiel spolkov, organizácií a záujmových zoskupení?

- a) Podpora je plne postačujúca
- b) Očakávame väčšiu podporu

VIII. NÁBOŽENSTVO / CIRKEV

49. Pokladáte súčasné pôsobenie slovenských farností (katolíckych, evanjelických, gréckokatolíckych, a pod.) pre rozvoj a udržanie národnej identity Slovákov žijúcich vo vašej krajine za:

- a) Nenahraditeľné
- b) Veľmi dôležité
- c) Menej významné
- d) Bezvýznamné

50. Sú duchovní dodnes významnými osobnosťami krajského spoločenského života aj mimo náboženských/cirkevných aktivít?

- a) Áno, sú
- b) V menšej miere ako v minulosti, ale sú
- c) Význam farárov v bežnom spoločenskom živote sa už vytráca
- d) Nie, nie sú

51. Uved'te, ktoré aktivity to sú:

52. Považujete bohoslužby v slovenskom jazyku a účasť na nich pre zachovanie národného povedomia a slovenského jazyka za:

- a) Veľmi dôležité
- b) Dôležité
- c) Menej dôležité
- d) Nedôležité

53. Ktoré udalosti krajského spoločenského života počas roka sa u Vás tradične spájajú aj s návštevou kostolov?

54. Organizujú farnosti osobitné podujatia pre mladých veriacich? Aké sú to podujatia?

- a) Organizujú
- b) Neorganizujú

55. Aké sú to podujatia?

**IX. ŠTÁTNA POLITIKA VLÁDY VAŠEJ KRAJINY / KONCEPCIA ŠTÁTNEJ
POLITIKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY A ICH VZŤAH K SLOVÁKOM ŽIJÚCIM
V ZAHRANIČÍ**

56. Ktoré zmeny za posledných 5 rokov v politickej, legislatívnej, alebo spoločenskej oblasti významne prispeli k zlepšeniu postavenia slovenskej menšiny/komunity vo vašej krajine?

57. Ktoré zmeny za posledných 5 rokov v politickej, legislatívnej, alebo spoločenskej oblasti prispeli k zhoršeniu postavenia slovenskej menšiny/komunity vo vašej krajine?

**X. VAŠE VLASTNÉ MYŠLIENKY, NÁVRHY, NÁMETY, ODPORÚČANIA
A PRIPOMIENKY**

**58. Ak máte ďalšie podnety alebo pripomienky týkajúce sa života Slovákov v zahraničí,
pre ktoré nebol priestor v dotazníku, prosím, uveďte ich:**